

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री सुशीला कार्की
माननीय न्यायाधीश श्री देवेन्द्र गोपाल श्रेष्ठ
फैसला

०६९-CR-०३४३

मुद्दा:- कर्तव्य ज्यान।

जिल्ला तनहुँ पोखरी भन्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ५ बस्ने पूर्णबहादुरको श्रीमती
छलिमाया परियार-----१

पुनरावेदक
प्रतिवादी

विरुद्ध

शेरबहादुर परियारको जाहेरीले नेपाल सरकार-----१

प्रत्यर्थी
वादी

०६९-CR-०३८०

जिल्ला तनहुँ पोखरी भन्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ५ घर भै हाल कारागार
कार्यालय तनहुँमा थुनामा रहेका प्रेमबहादुर परियार-----१

पुनरावेदक
प्रतिवादी

विरुद्ध

शेरबहादुर परियारको जाहेरीले नेपाल सरकार-----१

प्रत्यर्थी
वादी

०६९-RC-०१२०

शेरबहादुर परियारको जाहेरीले नेपाल सरकार-----१

पुनरावेदक
वादी

विरुद्ध

जिल्ला तनहुँ पोखरी भन्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ५ घर बस्ने रेशम भन्ने सुवास
महरा-----१

प्रत्यर्थी
प्रतिवादी

शुरू तहमा फैसला गर्ने :- माननीय जिल्ला न्यायाधीश श्री जगत प्रसाद श्रेष्ठ
तनहुँ जिल्ला अदालत

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने :- माननीय न्यायाधीश श्री माधवप्रसाद चालिसे

माननीय न्यायाधीश श्री विश्वम्भरप्रसाद श्रेष्ठ

पुनरावेदन अदालत, पोखरा

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ९ बमोजिम पुनरावेदनको रोहमा दर्ता हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य तथा ठहर यस प्रकार रहेको छ।

जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. १ स्थित बेलवास भन्ने स्थानमा पूर्व सेती नदी बगर पश्चिम सेती नदी, उत्तर सेती नदीको किनार, दक्षिण सेती नदी यति चार किल्ला भित्रको सेती नदीको पानी भएको किनारमा उत्तर पट्टि साईडमा एक जना पुरुष व्यक्तिको लाश तैरिरहेकोमा २ फिट पानी भएको स्थानबाट मृत लाश नदी बाहिर किनारमा निकाली हेर्दा मृत लाशको दाहिने आँखी भौँ माथि अन्दाजी ४ से.मी. गोलाईको घाउ रहेको बायाँ आँखा मुनी अन्दाजी ३ से.मी. गोलाईको घाउ रहेको दाहिने पट्टि निधारमा अन्दाजी ६ से.मी. गाला दधारिएको घाउ भएको र तल्लो ओठमा सानो घाउ भएको चिउडोमा सानो काटेको घाउ भएको ढाडमा कोरिएको घाउ र टाउकाको पछाडी पट्टि अन्दाजी ८ से.मी. गोलाईको घाउ भएको अनुहार पट्टि निधारको दाहिने पट्टि चोट लागेको भन्ने व्यहोराको मृत गोरे परियारको घटनास्थल लाश जाँच मुचुल्का।

मिति २०६५।११।१२ गते दिउसो अन्दाजी २ बजेको समयमा मेरो भतिजा नाता पर्ने गोरे परियारको जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. १ स्थितमा लाश फेला परेको र मृत लाश हेर्दा मृत लाश शरिरको विभिन्न भागमा चोट लागेको हुँदा को कसले कर्तव्य गरी मारे मराएको हो पत्ता लगाई कानून बमोजिम गरी लाश सदगत गर्ने जिम्मा पाउँ भन्ने व्यहोराको शेरबहादुर परियारको जाहेरी दरखास्त।

जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. १ ताउरी खोलास्थित पूर्वमा खेत, पश्चिम जग्गा, उत्तर बेलवासबाट कोइदिनघाट जाने कच्ची सडक, दक्षिण ताउरी खोलाको बगर यति चार किल्ला भित्रको ताउरी खोलाको पानी नभएको खाली बगर जस्तो खोला बग्ने स्थान उक्त खाली रहेको सुख्खा पाखो नभएको स्थानको चौडाई १२ फिट रहेको, उत्तरबाट वगी सेतीमा मिसिएको खोलाको दुवैतर्फ भागमा बालुवा र सानासाना ढुंगा छोपेको अवस्थामा रगत जस्तो रातो पदार्थ रहेको र उक्त छोपिएको स्थानमा रहेको अन्दाजी ५ के.जी. तौलको ढुंगामा रगत लागेको र उक्त घटनास्थलमा रहेको उक्त ढुंगा प्रहरीले घटनास्थलबाट उठाई

लगेको साथै घटनास्थलदेखि गोरे परियारको लाश रहेको स्थानको दुरी ८५५ फिट रहेको, उक्त स्थानमा २०६५।११।१० गते राती रेशम परियार भन्ने सुवास महारा समेतले व्यास नगरपालिका वडा नं. १ तनहुँ बस्ने वर्ष २८ को गोरे परियारलाई कुटपिट गरी ढुंगाले टाउकाको पछाडीको भागमा हानी मारी ऐ. सेती नदीमा लगी फालेको र उक्त स्थानमा उक्त मितिमा गोरे परियारलाई रेशम परियार भन्ने सुवास महारा समेतले कर्तव्य गरी मारी सेती नदीमा लगी फालेको भन्ने व्यहोराको घटनास्थल मुचुल्काको चार किल्ला सहितको विवरण।

मिति २०६५।११।१३ गतेका दिन मेरो भतिज मृत अवस्थामा फेला परे सम्बन्धमा मैले यस जिल्ला प्रहरी कार्यालय तनहुँमा जाहेरी दिएकोमा निज भतिज गोरे परियारलाई मिति २०६५।११।१० गते राती जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ५ बस्ने रेशम परियार भन्ने सुवास महारा, प्रेमबहादुर परियार, छलिमाया परियार र गगन भन्ने गगनसिंह परियार थापा समेतका व्यक्तिहरूले मेरो भतिजलाई जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. १ स्थित सेती नदीको पानी भएको भागमा लगी फालेका र निजहरूले मेरो भतिजलाई माछौं भन्ने हाँक जवाफ समेत दिई हिँडेका हुँदा निजहरूले मिली कर्तव्य गरी मारे मराएकोमा पूर्ण विश्वास समेत भएको हुँदा निजहरूबाटै उक्त वारदातमा अन्य संलग्न व्यक्तिहरू समेत पत्ता लगाई कानून बमोजिम गरी पाउँ भन्ने व्यहोराको शेरबहादुर परियारको मिति २०६५।११।१५ गतेको किटानी जाहेरी दरखास्त।

मृतकको मृत्यु निजको पछाडी पट्टिको भागमा बोधो हतियारको चोट परी दिमागमा चोट परी हड्डी भाँचिई भएको हुनसक्छ भन्ने व्यहोराको मृतक गोरे परियारको शव परीक्षण प्रतिवेदन।

जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ५ स्थित पूर्व खाली जग्गा पश्चिम शंकर परियारको जग्गा, उत्तर अर्जुन परियारको घर, दक्षिण तिलबहादुर परियारको घर यति चार किल्ला भित्र ढुंगा माटोले बनेको दक्षिण मोहडा भएको टिनले छाएको छलिमाया परियारको घरमा छलिमाया परियार समेतलाई लिई गई निजको छोरो प्रेमबहादुर परियारले लगाउने रातो रंगको लामो बाहुले टिसर्ट थान १ उक्त घरको माथिल्लो तलाबाट प्रहरीले बरामद गरी लगेको भन्ने व्यहोराको बरामदी तथा खानतलासी मुचुल्का।

मिति २०६५।११।१० गते मैले गोरे परियारको शव बोक्दा लगाएको रातो रंगको लामो बाहुले टिसर्ट यी हो उक्त टिसर्ट प्रेमबहादुरको हो र उक्त दिन मैले लगाएको थिएँ भन्ने

व्यहोराको रेशम परियार भन्ने सुवास महारा र उक्त टिसर्ट मेरो हो सो दिन रेशम परियारले लगाएका थिए। उक्त टिसर्ट देखि चिनी सनाखत समेत गरिदियौं भन्ने व्यहोराको प्रेमबहादुर परियार र सुवास महारा समेतको सनाखत कागज।

मिति २०६५।११।८ गतेका दिन म नवलपरासी जिल्लाको गैडाकोट भन्ने अस्थायी बसोबास गर्ने स्थानबाट दमौली आई जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ५ स्थित छलिमाया परियारको घरमा गई बसेको हुँ र मिति २०६५।११।९ गते मनोज परियारले पढाउने स्कूलमा गई मनोज परियारलाई भेट गरेको हुँ। भेट गर्न म र प्रेमबहादुर परियार भै गएका हो र भेटका क्रममा मनोज परियारले मेरा भिनाजु गोरे परियारले साह्रै सताए निजलाई ठिक पार्न पाए पनि हुन्थ्यो भनी भनेका थिए र मिति २०६५।११।१० गतेका दिन म प्रेमबहादुर परियार देवीलाल महारा, विरेन्द्र परियार, विक्रम परियार भै जिल्ला तनहुँ व्यास नगरपालिका वडा नं. ७ पाटन भन्ने स्थानमा वाई सि.एल.को पिकनिकमा आएका हो। दिनभर पिकनिक खायौ र बेलुका अन्दाजी ४.३० बजेतिर दमौलीबाट घरतर्फ फर्क्यौ र घर फर्कने क्रममा हामीहरूबीच बिहान बाटोमा आउँदा सल्लाह भए अनुसार गोरे परियार जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. १ स्थित बेलवास भन्ने स्थानको नाम थाहा नभएको व्यक्तिहरूको घरमा पेन्टिङ्ग काम गर्ने र निज बेलवासमै भेटिन्छन भन्ने जानकारी प्राप्त भै मिति २०६५।१०।१ गते निज गोरे परियारले मेरा भान्जा नाता पर्ने प्रेमबहादुर परियारलाई कुटपिट गरेका हुँदा निजलाई ठिक पार्न भनी सल्लाह भए अनुसार हामीहरू व्यास नगरपालिका भादगाउँ स्थित छाला फेक्ट्रीसम्म सँगै गई म तल्लो बाटो बेलवासतिर गए र म सँगै फर्केका देवीलाल महारा, प्रेमबहादुर परियार, विक्रम परियार र विरेन्द्र परियार घटनास्थल भन्दा माथि पट्टि गई बसी म बेलवास भन्ने स्थानमा गई बेलवास गएपछि गोरे परियार भेट भए र गगन सिंह परियार र गोरे परियार दलबहादुरको होटलमा एक किलो बोइलर कुखुराको मासु अर्डर गरी मासु रक्सी खान बस्यौ र मैले उक्त सबै खाएको पैसा समेत तिरेको हुँ। खाजा नास्ता खाने क्रममा प्रेमबहादुर परियारसँग फोन सम्पर्क गर्न भनी बसेका थिएँ र अन्दाजी ९.३० बजेसम्म हामीहरूले रक्सी खायौ र रक्सी खाई सकेपछि पैसा तिरी एउटा बुलेट रक्सी समेत लिई हामीहरू होटलबाट निस्की उक्त घरभन्दा अलि पर गगन सिंह परियारको घरमा बाहिरबाटै केही बेर कुराकानी गरी बेलवासबाट कोइदिनघाट जाने बाटो तर्फ हिडी गयौ र ताउरी खोल्सामा पुगेपछि हामीहरू बीच उक्त बुलेट रक्सी खाने सल्लाह भएकोले हामीहरू तीनै जना

भै उक्त रक्सी खान भनी खोलसामा टुक्रुक्क बसी खान लाग्यौ र पूर्व योजना सल्लाह भए अनुसार मैले पिसाब लाग्यो भन्ने बहाना बनाई पछाडी गए जस्तो गरी गोरे परियारको टाउकाको पछाडी पट्टि हुंगाले हानी दिए माथि पट्टि मैले नसकेमा आउनु भनी बसेका प्रेम परियार समेतलाई आउ भन्दा काम तमाम भयो भनी बोलाएको हुँ। उक्त वारदातमा म लगायतको र मनोज परियार समेतको संलग्नता छ र लाशलाई म र गगन परियार भै सेती नदीको पानी भएको भागमा लगी फालेका हो। मैले प्रेम परियारलाई बोलाएर प्रेम परियार समेत आई निज गोरे परियारलाई लात्तीले हानेका थिए । मैले हानेको हुंगा समेतलाई चिनी सनाखत समेत गरिदिए भन्ने व्यहोराको रेशम परियार भन्ने सुवास महाराको अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मिति २०६५।१०।१ गतेका दिन गोरे परियारले मलाई पिटेका थिए। निजले म र मेरो घरपरिवार प्रति रिसइवी मान्दथे ।मिति २०६५।।११।१० गतेका दिन म, रेशम परियार भन्ने सुवास महारा, विरेन्द्र परियार, विक्रम सुनाम परियार, देवीलाल महारा भै जिल्ला तनहुँ व्यास नगरपालिका वडा नं. ७ स्थित पाटनमा वाई.सि.एल. को बनभोज गयौ र उक्त कार्यक्रममा जाँदा गोरे परियारले म लगायतलाई साह्रै सताएकाले निज बेलवास भन्ने स्थानमा भएको हुदाँ भेटिएमा ठिक पार्ने भन्ने सल्लाह भएको थियो। म सँगै गएका मेरो नाता पर्ने रेशम परियार भन्ने सुवास महारालाई बेलवास तर्फ गई सल्लाह भए अनुसार गोरेलाई रक्सी खुवाई ठिक पारी ल्याउन भनी गयौ। निज छाला फेक्टीबाट तल्लो बाटो बेलवास गए र म विक्रम, विरेन्द्र, देवीलाल भै पोखरी भञ्ज्याङ्ग ताउरी, खोल्सा घटनास्थल भन्दा माथि गई बस्यौ बीच बीचमा रेशम परियारसँग टेलिफोनमा कुराकानी भै रहेको थियो। रेशम परियारले र गगन परियार भेट भयो रक्सी खुवाउदै छौ भनी भनेका थिए र अन्दाजी ९.३० बजेको समयमा रेशम परियारले हामीहरू गगन म भै गोरेसँग रक्सी खाँदै छौ अब निकल्यौ भनी फोन गरेका थिए र हामीहरू समेत गोरे परियारलाई रेशम परियारले ठीक पार्न नसकेमा आई ठीक पार्न भनी बसेका थियौ। अन्दाजी १० बजेको समयमा हामी बसे भन्दा केही तल आवाज आयो र रेशम परियारले मलाई प्रेम भान्जा आउ मैले काम तमाम गरे भनी भनेकोले म समेत भै उक्त स्थानमा जाँदा गोरे परियार घोटो अवस्थामा थिए र मैले गोरे परियारलाई लात्तीले हानेको हुँ। तत् पश्चात गोरे परियार नचलेकाले हामीहरू देवीलाल महारा, विक्रम सुनाम, विरेन्द्र परियार र म आफ्नो घरतर्फ गयौ बाटोमा जाँदा रेशम र गगनले लाश फाली सक्यो भनी फोन गर्‍यो।

गोरे परियारको लाश गगन र रेशमले फालेका रहेछन्। गोरे परियारलाई ठिक पार्नु पन्यो भनी मनोज परियारले समेत भनेका थिए। मेरो उक्त वारदातमा संलग्नतामा छ हामीहरू तत्पश्चात मेरो घरमा जाने क्रममा विक्रम सुनाम मेरै घरमा म सँगै सुते र हामीहरूसँग गोरे परियारको रिसइवी भएको र गोरे परियारले कुटपिट गरेकाले मलाई गोरे परियार प्रति रिस समेत उठेको थियो। हामीहरू विक्रम, विरेन्द्र, देवीलाल गोरेलाई सुवासले ठिक पार्न नसकेमा आई ठिक पार्न भनी घेरा हाली बसेका हौं। गोरेले मलाई कुटपिट गरेकोमा मेरी आमाले रिस मान्नु भएको थियो। हाल देवीलाल महारा फरार छन भन्ने व्यहोराको प्रेमबहादुर परियारको अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष भएको बयान।

मिति २०६५।११।१० गते प्रेम परियारले मेरो मोबाइलमा फोन गरी गोरे परियार कहाँ छ भनी भनेका थिए र मैले बेलवास तिरै होला भनी भनेको थिए बेलुका अन्दाजी ६ बजेतिर रेशम परियार र गोरे परियार बेलवासस्थित दलबहादुर थापाको घर तथा होटलमा बसी रक्सी खाई रहेका र मलाई पनि खान्छौं भनेकाले म समेत भै रक्सी खाई अन्दाजी ९.३० बजेसम्म रक्सी मासु खायौं त्यहाँ दोकानमा रक्सी खाएको पैसा रेशम परियारले तिरे उक्त पैसा तिरी सकेपछि एउटा हाफ बुलेट लिई हामीहरू उक्त होटलबाट निकल्यौं र होटल बाहिर गएपछि नजिक रहेको मेरो घरमा बसी केही बेर कुराकानी भएपछि सबैजनाले रक्सी बुलेट खाने सल्लाह भएकोले म र गोरे परियार आमने सामने बस्यौं। रेशम परियार साइडमा बसेर बुलेट फोरी खान लाग्दा एक दुई घुटकी खाएपछि रेशम परियारले पिसाब लाग्यो भन्ने बहाना बनाई उठे। पिसाब फेर्न गएजस्तो गरी गोरे परियारलाई टाउकाको पछाडी हानी दिए। हान्नासाथ गोरे परियार घोटो परी ढले प्रेमबहादुर परियारलाई ए भान्जा आउ भनी बोलाए। बोलाएपछि घटनास्थल भन्दा अन्दाजी २०० मिटर टाढा रहेका प्रेम परियार समेतका व्यक्तिहरू आए र प्रेम परियारले गोरे परियारलाई लातीले हाने गोरे परियार नचलेपछि हामीहरू भाग्यौं। केही बेरपछि रेशम परियार समेत घरमा आई लाशलाई फाल्नु पन्यो भनेकाले म र रेशम परियार भै गोरे परियारको लाश भएको स्थानमा गई मैले गोरे परियारको शवलाई उठाई बोकाई दिएको हुँ र रेशम परियारले उक्त शव बोकी लगी निज र म भै निज गोरे परियारको शवलाई सेती नदीको पानी भएको भागमा लगी फालेका हौं। लाशलाई फाल्नमा मेरो संलग्नता छ। लाश बोकाई दिएको र गोरे परियार भागछन की भनी म अगाडी पट्टि बसेको हुँ। प्रेम परियार, विरेन्द्र परियार, विक्रम परियार र देवीलाल महारा समेत रेशम परियारले गोरे

परियारलाई ठिक पार्न नसकेमा मद्दत दिन आउने भनी घेरा हाली बसेका भन्ने व्यहोराको गगन भन्ने गगन सिंह परियारको अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मृतक गोरे परियार मेरी दिदी सुकमाया परियारका श्रीमान हुन्। निजले म र मेरो घर परिवार प्रति रिसइवी राख्दै आएका थिए। मिति २०६५।११।१० गते रेशम परियार भन्ने सुवास महारा समेतले कुटपिट गरेको रहेछन्। रेशम परियारले म समेतले निजलाई मार्न लगाएको भनेतापनि उक्त वारदातमा मेरो संलग्नता छैन। मिति २०६५।१०।१ गते प्रेमबहादुर परियार र रेशम परियार मलाई भेट्न भनी मैले पढाउने स्कूलमा गएका थिए तर मैले गोरे परियारलाई कुटपिट गर्न लगाएको छैन। छलिमाया परियार नवलपरासी जिल्लाको गैडाकोटमा गई तुलबहादुर परियारलाई भेटेकी र गोरे परियारलाई मार्न गुण्डा लगाउनु पन्यो भनी तुलबहादुर परियारसँग भनेको भन्ने सुनेको हुँ। तुलबहादुर परियारले उक्त कुरा मेरो घरमा आई भनेका हुन। हाल पक्राउ परेपछि मैले मिति २०६५।११।१० गते राती गोरे परियारलाई ताउरी खोला भन्ने स्थानमा रेशम परियार भन्ने सुवास महाराले टाउकोमा ढुंगाले हानेको र रेशम परियारले गोरे परियारलाई ठिक पार्न नसकेमा आउन भनी बसेका प्रेमबहादुर परियार विक्रम सुनाम विरेन्द्र परियार, देवीलाल महारा समेत घटनास्थलमा आएका र गोरे परियार नचलेपछि सबै घटनास्थलबाट भागेको र गोरे परियारको शवलाई केही क्षण पछि पुनः घटनास्थलमा फर्की गगनसिंह परियार र रेशम परियार भन्ने सुवास महारा गई फालेको भन्ने सुनेको हुँ भन्ने व्यहोराको मनोज परियार सुनामको बयान कागज।

मिति २०६५।११।१० गते दिउसो हामीहरू बिहानको खाना खाई दमौली स्थित पाटन भन्ने स्थानमा देवीलाल महारा, प्रेमबहादुर परियार, सुवास महारा, विरेन्द्र परियार भै वाई.सि.एल. ले आयोजना गरेको पिकनिक तथा बनभोजमा आएका र बनभोजमा आउदा बिहान बाटोमा गोरे परियारले मिति २०६५।१०।१ गतेका दिन प्रेमबहादुर परियारलाई पिटेको र साह्रै सताएकाले निजलाई ठिक पार्नु पन्यो भनी हामीहरू सल्लाह गर्दै आएकोमा बनभोज खाई फर्की सकेपछि बेलवास तर्फ गोरे परियारले काम गर्छन भनी थाहा भएपछि रेशम परियार भन्ने सुवास महारा बेलवास तर्फ गए। प्रेम, म, विरेन्द्र र देवीलाल भै पोखरी भञ्ज्याङ्गको ताउरी खोल्सी निर गई बस्यौ र ताउरी खोल्सामा बस्दा समेत रेशम परियारले प्रेमबहादुर परियारलाई फोन गरी रहेका थिए र गोरे परियारलाई बेलवासमा भेटेको र खाजा नास्ता खुवाउन लागेको भनी भनेका थिए र हामीहरू समेत गोरे परियारलाई रेशम परियारले ठिक पार्न नसकेको खण्डमा जाने भनी घेरा

हाली र अरू कसैले देखेमा सूचना दिने भनी बसेका थियौ। अन्दाजी १०.०० बजेको समयमा केही आवाज आएको र रेशम परियारले प्रेम भान्जा आउ भनी भनेकाले म समेतका व्यक्तिहरू हेर्न जाँदा गोरे परियार घोटो अवस्थामा थिएँ। प्रेम परियारले गोरे परियारलाई लातीले हाने। गोरे परियार नचले पछि म समेत देवीलाल, प्रेम र विरेन्द्र भै भागेका हौ र भागी घरतर्फ फर्कने क्रममा गगन र रेशमले फोन गरी लाश फाली सक्यौ भनी भनेका थिए। छलिमाया परियारले टंक भन्ने तुलबहादुर परियारलाई भेटे सम्बन्धमा मलाई केही थाहा छैन म उक्त रात सोही प्रेमबहादुर परियारको घरमा प्रेमसँगै सुती भोलिपल्ट आफ्नो घरतर्फ गएको हुँ। गोरे परियारलाई रेशम परियार भन्ने सुवास महाराले टाउकाको पछाडी हानेका प्रेमबहादुर परियारले लातिले हानेका र म देवीलाल, विरेन्द्र समेत घेरा हाली बसेका हौ। म उक्त वरादातमा संलग्न छु भन्ने व्यहोराको विक्रम सुनाम परियारको अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मिति २०६५।११।१० गतेका दिन म समेत भै तनहुँ जिल्ला व्यास नगरपालिका ७ पाटन भन्ने स्थानमा वाई.सि.एल. को बनभोजमा सँगै गएका, सँगै जानेमा सुवास महारा, विक्रम सुनाम, देवीलाल प्रेम परियार र म हौ। बनभोजबाट अन्दाजी ४.३० बजेतिर घर फर्कियौ घरतर्फ फर्कने क्रममा सुवास महारा व्यास-१, स्थित छाला फेक्ट्रीबाट बेलवासतर्फ लागे र हामीहरू पोखरी भञ्ज्याङ्ग जाने बाटोमा ताउरी खोल्सा घटनास्थल भन्दा माथि गई बस्यौ। बनभोज खान आउने क्रममा गोरे परियारले हामीलाई धेरै सताएकाले ठिक पार्नुपर्छ। भनी प्रेम र सुवास महारा समेतले सल्लाह गरी रेशम परियार भन्ने सुवास महाराले नकसेकमा जाने भनी प्रेम, विक्रम र सँगै आएका देवीलाल समेत भै गई बसेका थियौ। रेशम महारा र गगन सिंह परियारले बेलवासमा खाना नास्ता खाँदै छौ भनी भनेका थिए र अन्दाजी ९.३० बजेतिर दोकानबाट बाहिर निस्कियौ भनी भनेकोले हामीहरू उक्त घटनास्थल भन्दा अन्दाजी २०० मिटरपूर्व पट्टि रेशम परियार गगन सिंह परियार समेतले ठिक पार्न नसकेमा जाने भनी बसेका थियौ। अन्दाजी १० बजेको समयमा रेशम परियारले भान्जा प्रेम आउ भनी बोलाएकोमा हामी जाँदा घटनास्थलमा गोरे परियार घोटो अवस्थामा थिए। त्यहाँ पुगेपछि प्रेम परियारले लातीले हाने। गोरे परियार नचलेपछि हामीहरू अव गोरे परियार मरेछ भनी घटनास्थलबाट प्रेम, देवीलाल, विक्रम र म भागी हाम्रो गाउतर्फ लाग्यौ। बाटोमा आउँदा रेशम भन्ने सुवास महारा र गगन सिंह परियारले लाश फाली दियौ भनी फोन गरेका थिए र हामीहरू समेत बाटो छेकी गौडा ढुकी निज गोरे परियारलाई रेशम परियारले ठिक पार्न नसकेमा हामी जाने भनी बसेका

हौ। मृतक गोरे परियारलाई रेशम परियारले ढुंगाले हानेका र ढलेपछि हामीलाई बोलाएका हुन। मनोज परियारले समेत गोरे परियार प्रति रिसइवी मानेका थिए र मिति २०६५।११।८ गते निर्मल स्कूलमा कुटपिट समेत गर्न लगाएका हुन र तत् पश्चात हामीहरू प्रेम परियारको घरमा गई केही वेर बसी आआफ्नो घरमा गयौं गोरे परियारलाई म समेत भै कर्तव्य गरी मारे मराएका हौं भन्ने व्यहोराको विरेन्द्र परियारको अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मिति २०६५।१०।१ गतेका दिन गोरे परियारले मेरा छोरा प्रेमबहादुर परियारलाई पिटेका थिए। गोरे परियार मेरा भान्जा नाता पर्दछन। निजले हामीहरू माथि आरोप लगाउने र रिस मान्ने गर्दथे। २०६५।१०।१ गते पश्चात म जिल्ला नवलपरासी स्थित गैडाकोटमा गई मेरो साना बुबा नाता पर्ने तुलबहादुर परियारको घरमा गई भेटघाट गरेकी हुँ। तर गोरे परियारलाई मार्नु पन्यो गुण्डा देउ भनी भनेको हैन। गोरे परियारले मेरो छोरा प्रेमबहादुर परियारलाई पिटेपछि मेरो छोरालाई विना निहुँमा पिटेको हुँदा यसलाई मानिस लगाई ठिक पार्न पाए हुन्थ्यो भनी भनेको मात्र हो । तर कुन मितिमा को कससँग भने सो कुरा खुलाउन सकिदैन। गोरे परियारले मेरा जेठा छोरालाई समेत विदेशबाट फर्केपछि ठिक पार्छु भनेका थिए। तर मैले मार्न लगाएको होइन। उक्त वारदातमा मेरो संलग्नता छैन। मैले मार्न लगाएको होइन। मिति २०६५।११।१२ गते जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. १ सेती नदीमा गोरे परियारको लाश फेला परे सम्बन्धमा जानकारी पाएको हुँ। सो सम्बन्धमा मिति २०६५।११।१० गते राती मेरो घरमा मेरा छोरा प्रेम परियार देवीलाल विक्रम समेत भै ताउरी खोल्सा भन्ने स्थानमा रेशम परियारले गोरे परियारलाई ढुंगाले हानी दिँदा निजको मृत्यु भएको भनी वारदात बारे बताएका थिए। तर मैले मेरा छोरा समेत पर्लान भनी कोही कसैलाई बताइन। मिति २०६५।११।१० गते मेरो छोरा प्रेम, देवीलाल, विक्रम, विरेन्द्र भै घटनास्थल भन्दा माथि बसेकोमा र मेरा छोरा गोरे परियारलाई रेशम परियारले ठिक पार्न नसकेमा जाने भनी गौडा ढुकी बसेकोमा रक्सी खुवाई ल्याई घटनास्थलमा बुलेट रक्सी फोरी खान लाग्दा रेशम परियारले ढुंगाले टाउकोमा हान्दा गोरे परियार घोटो परेका र मेरा छोरा प्रेमलाई रेशमले बोलाएपछि गई मेरा छोरा प्रेमले लातीले हानेका भन्ने सुनेको हुँ भन्ने व्यहोराको साथै मैले तुल बहादुर परियारलाई गोरेलाई कुटपिट गर्न लगाएको होइन र मैले तुल बहादुर मार्फत गुण्डालाई भेटी गोरे परियारलाई मार्ने कुरा समेत गरेको छैन भन्ने छलिमाया परियारको अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको बयान।

मिति २०६५।११।१० गतेका ९८०३०९१५९५, ९८०४१७४८९५, ९८०६५३९८७६ नं. को टेलिफोन मोबाइलहरू बीच सम्पर्क भएको भन्ने व्यहोराको स्काई नेपाल प्राइभेट लिमिटेडको कागज।

मिति २०६५।११।१२ गतेका दिन जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. १ स्थित सेती नदीको पानी भएको भागमा गोरे परियारको लाश भेटिएपछि अनुसन्धानको क्रममा खुल्दै र प्रहरीबाट अनुसन्धान हुँदै जाँदा मिति २०६५।११।१० गतेका दिन जिल्ला तनहुँ पोखरी भञ्ज्याङ्ग गा.वि.स. वडा नं. १ स्थित सेती नदीको किनारामा पानी भएको भागमा फालिएको गोरे परियारको शवलाई मिति २०६५।११।१० गतेका दिन रेशम परियार, गगन सिंह परियार भै दलबहादुर थापाको होटलमा रक्सी खुवाई एउटा बुलेट रक्सी लिई बेलवास तर्फ गएका र ताउरी खोल्सा भन्ने स्थानमा पुग्दा उक्त बुलेट रक्सी खाउँ भनी खान लाग्दा रेशम परियारले पिसाब लाग्यो भन्ने बाहाना बनाई ढुंगाले गोरे परियारको टाउकोमा हान्ना साथ गोरे परियार ढलेपछि रेशम परियारले प्रेम भान्जा आउँ भनी बोलाएका र माथि रेशम परियारले ठिक पार्न नसकेमा आउने भनी बसेका प्रेम परियार विक्रम सुनाम र विरेन्द्र परियार देवीलाल महारा आएका र प्रेम परियारले गोरे परियारलाई लातीले हानेका र गोरे परियार नचलेपछि सबै जना भागेका र गगन परियारको घरमा रेशम परियार समेत आई जाउँ गगन भनी रेशम र गगन सिंह परियार भै घटनास्थलमा गई गोरे परियारको शवलाई गगनले उठाई दिएका र रेशम महाराले बोकी लगी सेती नदीको पानी भएको भागमा लगी फालेका, उक्त वारदात, घटाएपछि प्रेम परियार समेतका व्यक्तिहरू आई ठिक पार्ने भनी गौडा कुरी छेकी बसेका र कुनै व्यक्ति आएमा सूचना दिन भनी बसेको भन्ने सुनेको हो। मनोज परियार र छलिमाया परियारले गोरे परियारलाई कुटपिट गर्न लगाएको वा मार्न लगाएको सम्बन्धमा कुनै कुरा थाहा छैन भन्ने व्यहोराको साथै छलिमाया परियारले तुल बहादुर परियारलाई भेट गरी गोरे परियारलाई कर्तव्य गरी मार्न गुण्डा गलाए सम्बन्धी समेत केही थाहा छैन भन्ने व्यहोराको वसन्तबहादुर आले समेतले घटना विवरण कागज।

प्रतिवादी रेशम बहादुर परियार भन्ने सुवास महारा र प्रेमबहादुर परियारकले मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १ नं. विपरीत ऐ. १३(३) नं. बमोजिमको कसूर जन्य कार्य गरेको देखिँदा निज प्रतिवादी रेशम परियार भन्ने सुवास महारा र प्रेमबहादुर परियारलाई सोही महलको १३(३) बमोजिम सजाय हुन र प्रतिवादी मध्येका सुवास महाराले लाश दवाउनका मतलबले

हत्या पछि लाशलाई सेती नदीमा लगी फाल्ने कार्य गरेको हुँदा निजलाई सोही महलको ४ नं. को कसूरमा थप सजाय हुन, प्रतिवादीहरू गगन भन्ने गगन सिंह परियार, विक्रम सुनाम परियार, विरेन्द्र परियार, देवीलाल महारा परियारको कार्य मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १७(२) नं. बमोजिमको हुदाँ सोही नं. बमोजिम सजाय हुन र प्रतिवादी मध्येका गगन भन्ने गगन सिंह परियारले लाश सेती नदीमा फालेको देखिँदा निजलाई ज्यान सम्बन्धी महलको ४ नं. बमोजिम थप सजाय हुन र प्रतिवादी मध्येका विक्रम सुनामका हकमा बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०४८ को दफा ११(३) बमोजिम सजाय हुनका साथै प्रतिवादी छलिमाया परियार, मनोज सुनाम परियार र टंक भन्ने तुल बहादुर परियारको हकमा मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १७(३) नं. बमोजिम सजाय गरिपाउँ भन्ने वादी नेपाल सरकारको अभियोग माग दावी।

मिति २०६५।११।१० गते वाई.सि.एल.को बनभोज सकिएपछि ४.३० बजेको समयमा फर्कदा प्रेम परियार भान्जाको मोबाइलमा आज गोरे परियार बेलवास भन्ने ठाउँमा पेन्टिङ्गको काम गरी रहेको छ भन्ने फोन आएपछि भान्जाले मलाई दुई हजार जति लाग्छ गोरे परियारलाई रक्सी खुवाएर फिट गराउनु मामा भनेपछि निज गोरे परियार, मिलन राना र गगन परियार समेत ४ जना भई रक्सी मासु खाइयो। त्यसपछि त्यहाँबाट निकली गगन, गोरे र म समेत भई गगनको घरमा जाने भनी गइयो। गोरे परियारले गगनको बहिनीलाई रु.१०।-का दरले २ बहिनीलाई रु.२०।- दियो। त्यसपछि हामी तीनै जना निजको घरबाट निस्की गोरेको ससुरालीको घरतर्फ जाँदै गरेका थियौं। सोही अवस्थामा ताउरी खोलामा गगन र गोरे दुवै जना भई गफ गर्दै थिए। सबैले रक्सी खाएका थियौं। मलाई पिसाब लागेकोले गोरे र गगन कहाँ छन् भनी बाहाना बनाई मैले के.जी. कति थियो याद भएन दुझा उठाई गोरे परियारलाई ढाडमा हान्छु भनेको टाउकोमा लागेछ। गोरे ढल्यो। त्यसपछि भान्जा प्रेम परियारलाई बोलाए र उनी आएपछि एक दुई लाताले हिक्राए। भान्जाले भागनुस् मामा भने। त्यतिखेर नै लाइट बालेर मानिसहरू आए। सबै जना तितर वितर भए। म गगनको घरमा नै बास बसें। त्यसपछि मैले गगनलाई भने लाश तेत्तिकै छ भनेपछि मैले र गगन भई सेतीको किनारामा लगी फाली दिएका हौं। दुझा प्रहार मैले नै गरेको हुँ। प्रतिवादी मध्येकी छलिमाया परियार, तुलबहादुर र प्रेमबहादुर समेतको मिलेमतो सल्लाह अनुसार यो घटना घटेको हो भन्नेसमेत बेहोराको प्रतिवादी रेशम परियार भन्ने सुवास महाराले अदालतमा गरेको बयान।

उक्त दिन दमौली स्थित व्यास ढ पाटनमा वनभोजको कार्यक्रम भएको हुँदा उक्त वनभोज खाई सकेपछि घर फर्किने क्रममा बेलवासको बाटो हुँदै गइयो। जाँदै गरेको अवस्थामा बाटोमा मोबाइलबाट मामाले फोन गर्नु भयो। हामी यहाँबाट हिँड्यौ। हामी पुग्नु अगावै ताउरी खोलामा लडेको अवस्थामा गोरे परियारलाई देखियो। मेरे बाचेको थाहा भएन। सोही ठाउँमा पुगेपछि मलाई पनि रिस उठ्यो। निज मृतकलाई मैले एक लात्तीले हिक्याएको हो। त्यसपछि चल्नी चल्बलाउनी नगरेको हुँदा डर लाग्यो। म, देवीलाल, विरेन्द्र र विक्रम घटनास्थलबाट आ-आफ्नो घर गयौं। विक्रम र म सँगै सुतेको हो। मैले मेरो मामा रेशमलाई रक्सी खाऊ भनी रु.२,०००।- दिएको हुँ। अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष गरेको मेरो बयान खुशीराजीले गरेको हो। सहिछाप मेरै हो। मैले गल्ती गरेको हुँदा मलाई कानूनी अनुसार सजाय हुनु पर्ने हो भन्नेसमेत बेहोराको प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारको अदालतमा भएको बयान।

मृतक गोरे परियारलाई कर्तव्य गरी मार्ने योजना म, मनोज सुनाम परियार टंक भन्ने तुलबहादुर परियार समेतले बनाएको होइन। म गोरे परियारको कर्तव्यमा संलग्न छैन। प्रतिवादी मध्येको रेशम परियार भन्ने सुवास महाराले मृतक गोरे परियारलाई ढुङ्गाले टाउकोमा हानेका र प्रतिवादी प्रेमबहादुर पियारले लात्तीले ढाँडमा हानेको कारणबाटै मृतकको मृत्यु भएको हो भन्ने सुनेको हुँ भन्ने बेहोराको छलिमाया परियारले अदालतमा गरेको बयान।

मृतक गोरे परियार मेरो माइली दिदीको लोग्ने मेरो भिनाजु हुनु हुन्छ। मेरो दिदी भिनाजुलाई छाडी अन्तै पोइल जानु भएको कारणले मृतक गोरे परियारले म प्रति केही रिसइवी राख्नु भएको थियो। त्यही रिसइवीले म उपर जाहेरी दिनु भएको हो। मैले कर्तव्य गरी मारेको होइन। मृतक गोरे परियार कर्तव्यबाट मरेको भन्ने कुरा पछि थाहा पाएको हो। मैले सुने अनुसार रेशम परियारले ढुङ्गाले र प्रेम परियारले लात्ताले हानेको भन्ने सुनेको हुँ। कर्तव्य गरी मार्नेमा विक्रम, विरेन्द्र समेत भई मारेको भन्ने पनि सुनेको थिएँ। मृतक गोरेलाई मार्नमा कुनै भूमिका निर्वाह नगरेको हुँदा अभियोग दाबीबमोजिम सजाय हुनुपर्ने होइन भन्ने समेत बेहोराको प्रतिवादी मनोज परियारको अदालतमा भएको बयान।

रेशम परियार र म समेतका प्रतिवादीहरू बीच मृतक गोरे परियारलाई पिट्ने भन्ने सल्लाह भई रेशम परियार पहिला गएका हुन्। प्रेम, विरेन्द्र, देवीलाल र म घटनास्थल भन्दा माथि बस्यौं। ताउरी खोला दोभानमा प्रतिवादी मध्येका रेशम भन्ने सुवास महाराले हिक्याए वा को कसले हिक्याए देखिन। मृतक गोरे परियार जमिनमा ढलेको देखेको हुँ। म १४ वर्षको

भए। मैले गोरे परियारलाई मार्नमा गौडा छेकी संयोग पारी दिएको समेत कुनै कुरा होइन भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी विक्रम सुनाम परियारले अदालतमा गरेको बयान।

मिति २०६५।११।१० गते वनभोज खाई करिब ५ बजेको समयमा आफ्नो घरतर्फ जाने सल्लाह भई आउँदै गरेको अवस्थामा हामीसँगै हिँड्ने प्रेमलाई फोन आयो। फोन आएपछि म सहितको ४ जना माथिल्लो बाटो गर्यौं। हामी माथी नै बस्यौं। ताउरी खोलामा गोरे ढलेको अवस्थामा थियो। त्यती मात्र देखेको हो। रेशमले गोरेलाई हानेको भन्ने हल्ला सुनेको हुँ। को कसले गोरेलाई मारे मलाई थाहा भएन। मेरो संलग्नता सो घटनामा छैन र गोरे परियारलाई मैले मारेको पनि होइन। म उपरको जाहेरी झुठा हो भन्ने समेत व्यहोराको विरेन्द्र परियारको अदालतमा भएको बयान।

प्रेमबहादुर परियारले मलाई फोन गर्‍यो। मृतक गोरे परियार कहाँ छ भनी सोधे गोरे परियार बेलवासमा रंग लगाइ रहेको छ। रंग लगाई सकि घरतर्फ जान्छ भनी मैले जवाफ दिए म घरमा गै टि.भी. हेरी बसिरहेको थिएँ। साथीहरूले माथी घुम्न जाम भने त्यसपछि घुम्दैजाँदा सुवास र गोरेसँगै दलबहादुरको होटलमा खाजा खान बसेको र भट्टीमा खाजा खाँदै गरेको अवस्थामा करिब ७/८ बजेको थियो। सुवासले त र म भएर गोरेलाई आधाबाटो सम्म पुर्‍याउन जाउँ भने। त्यसपछि हामी दुवै गोरेलाई पुर्‍याउन जाँदै गर्दा बाटोमा सुवासले एउटा बुलेट रक्सी लिएका थिएँ। म गोरे सुवास भै बाटोमा बसी बुलेट फुटाई खान थालियो। सुवास चाहि म ट्वाइलेट जान्छु भनी अलि माथि गए पछाडीबाट आई गोरेलाई ढुंगाले प्रहार गरेछन्। गोरे ढलेको मात्र देखेको हो। त्यसपछि मलाई डरलागी म घटना स्थलमा बस्न सक्दिन भनी घरतर्फ भागे। उक्त घटना घटाएको सुवासले हो। जाहेरी अनुसारको ढुंगा प्रहार गर्ने सुवास हो भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी गगन भन्ने गगन सिंह परियारले अदालतमा गरेको बयान।

जाहेरवाला शेरबहादुर परियार, घटनास्थल मुचुल्का बुझिएका मानिसहरू विष्णुराज तिवारी बसन्त बहादुर आले, प्रतिवादी विक्रम सुनामको साक्षी सुकुमाया सुनाम, प्रतिवादी विरेन्द्र परियारको साक्षी खिममाया परियार, प्रतिवादी मनोज परियारका साक्षी रिमलाल परियार, प्रतिवादी गगन सिंह परियारको साक्षी नविन पराजुली, प्रतिवादी छलीमाया परियारको साक्षी प्रशुराम परियार समेतले शुरू अदालतमा बकेको बकपत्र मिसिल सामेल रहेको।

प्रतिवादीहरू देवीलाल महारा र टंक भन्ने तुलबहादुर परियारको हकमा अ.वं. १९० नं. बमोजिम मुलतवीमा राखिदिने ठहर्छ। प्रतिवादीहरू रेशम भन्ने सुवास महारा र प्रेमबहादुर

परियार दुवै जनाको कुटपीट पीडाबाट मृतक गोरे परियारको मृत्यु भएको कुरा मिसिल संलग्न जाहेरी दरखास्त, प्रतिवादीहरूको बयान कागज प्रमाणहरूबाट पुष्टि हुन आएको हुँदा निज प्रतिवादीहरूलाई मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १, १३(३) नं. विपरितको कसुरमा ऐ. १३(३) नं. बमोजिम सर्वश्व सहित जन्मकैद हुने, अन्य प्रतिवादीहरू गगन परियार, विक्रम सुनाम परियार, विरेन्द्र परियार, मनोज परियार, छलिमाया परियारले ज्यान सम्बन्धी महलको १७(३) नं. विपरितको कसुर अपराध गरेको देखिँदा निज प्रतिवादीहरूलाई ऐ. १७(३) नं. बमोजिम ३ वर्ष कैद हुने, साथै प्रतिवादी मध्येका विक्रम सुनामको उमेर वारदात मिति समयमा १४ वर्षको भन्ने देखिँदा निजको हकमा बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०४८ को दफा ११(३) नं. बमोजिम हुने सजायको आधा सजाय १ वर्ष ६ महिना कैद हुने र बाल सुधार गृहमा पठाउने ठहर्छ। प्रतिवादी मध्येका रेशम भन्ने सुवास महाराले मृतकको लाश दवाउनको मतलबले मृतक लाशलाई सेती नदीको किनारमा लगि फालेको समेत देखिँदा निजलाई ऐ. ऐन महलको ४ नं. बमोजिम थप ६ महिना कैद समेत हुने ठहर्छ भन्ने तनहुँ जिल्ला अदालतको मिति २०६७।११।१० को फैसला।

गोरे परियार र रेशम परियार बीचमा हुंगाले हान्ने ढल्ने सम्मको घटना वारदात भै सकेको, परिणामतः मृतक गोरे परियार मरी सकेको अवस्था पछि मात्र म घटनास्थलमा पुगेको भन्ने कुरा मेरो मौकाको र अदालतमा भएको बयान तथा सह प्रतिवादी मध्येका मसँग गएका विक्रम सुनाम, विरेन्द्र परियार समेतको बयान व्यहोराबाट स्पष्ट भै रहेको छ । वारदातको कुनै तथ्य स्वीकार गर्नु र अपराध स्वीकार गर्नु एउटै कुरा होइन। मैले मृतकलाई हानेको चोट पटकबाट ज्यान सम्बन्धिको १३(३) नं. को मेरो कसूर पुष्टि भएको छैन। सह-प्रतिवादी रमेश परियारको बयान र घटनाको प्रकृति समेतबाट मैले मार्न के कुन कार्य गरेको र सो कारणबाट मृत्यु भएको भन्ने समेत उल्लेख नभएको अवस्थामा अभियोग दावीबमोजिम सर्वश्व सहित जन्मकैदको सजाय गर्ने गरेको शुरू तनहुँ जिल्ला अदालतको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा सो फैसला बदर गरी अभियोग दावीबाट सफाई पाउँ भन्ने प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारको पुनरावेदन पत्र।

अभियोजनकर्ता सरकारी पक्षले मेरो विरुद्धमा कुनै प्रमाण गुर्जान सकेको छैन। मेरो छोरा प्रेम परियार र मृतक गोरे परियार बीच मिति २०६५।१०।१ मा भएको भनाभन र कुटपीट कै कारण रिसइवी देखाउन खोजिएको छ। गोरेलाई मार्नुपर्छ भन्ने कुनै रिसइवी थिएन र मिलेमतो सल्लाह समेत केही थिएन। प्रहरीमा गरेको र अदालतमा गरेको मेरो बयान,

साक्षीको बकपत्र एवं वादीबाटै प्रस्तुत साक्षी जाहेरवालाको बकपत्र समेतलाई मध्यनजर नगरी केवल अभियोग दावीलाई मात्र आधार लिइएको छ। सहअभियुक्त सुवास महाराले आफ्नो बयानमा मलाई पोल गर्दैमा हुने होइन। त्यसलाई अन्य स्वतन्त्र प्रमाणले पुष्टि गर्नु पर्दछ। अन्यथा प्रमाणमा लिन हुँदैन। स्वतन्त्र सबुदबाट समर्थन भए वेगर सहअभियुक्तको भनाईको आधारमा मात्र अभियोग गरेको ठहर्‍याउन मिल्ने होइन। यस्तो अवस्थामा मलाई ज्यान सम्बन्धीको १७(३) नं. बमोजिम हदैसम्म सजाय हुने गरी भएको शुरू अदालतको फैसलामा अभियोग प्रमाणित हुने वस्तुनिष्ठ आधार नभएको हुँदा उक्त फैसला पूर्ण रूपले उल्टी गरी सफाई पाऊँ भन्ने प्रतिवादी छलिमाया परियारको पुनरावेदन पत्र ।

मिति २०६५।११।१० गते बिहान बाई.सि.एलले आयोजना गरेको वनभोज कार्यक्रममा आउँदा देखिनै गोरे परियारलाई ठिक पार्ने भन्ने सह प्रतिवादी रेशम परियार भन्ने सुवास महारा र प्रेमबहादुर परियारको मत सल्लाहमा विक्रम सुनास र विरेन्द्र परियार समेत पसेका, गोरे परियारले थाहा नपाउने गरी वारदात स्थल भन्दा केही माथि लुकी गौडा छेकी बसेका गगन परियारले प्रेम परियारलाई मोबाइलबाट सम्पूर्ण भए गरेका कुराहरू जानकारी गराएको साथै ताउरी खोला बगरमा बसी रक्सी खान लाग्दा विक्रम र विरेन्द्रले हेरेका, सुवास महाराले गोरे परियारलाई ढुंगा प्रहार गर्दा गगन सिंह परियारले मृतकलाई भाग्न उम्कन नपाओस् भनी नजिकै बसी सहायता गरेको, सुवास महाराले प्रेमबहादुरलाई घटनास्थलमा बोलाउना साथ प्रेमबहादुर संगसाथ लागी विक्रम सुनाम, विरेन्द्र परियार र देवीलाल समेत गएका र प्रेमबहादुरले गोरे परियारलाई लातीले हानेको भन्ने देखिएको, त्यसरी बाटो गौडा छेकी मृतकलाई मार्नलाई यी प्रतिवादीहरू गगन सिंह परियार, विक्रम सुनाम र विरेन्द्र परियार समेतले संयोग पारी दिएको कारण नै रेशम परियार भन्ने सुवास महारा र प्रेमबहादुर परियारले गरेको प्रहारबाट गोरे परियारको मृत्यु भएको तथ्य मौकाको जाहेरी, प्रतिवादीहरूको बयान, शव परीक्षण प्रतिवेदन, घटनास्थल तथा लाश प्रकृति मुचुल्का र बुझिएका मानिसहरूको भनाई समेतबाट यिनै प्रतिवादीहरूको आपराधिक संलग्नता सहकार्यबाट घटना घटेको पुष्टि भएको अवस्थामा यि प्रतिवादीहरूलाई ज्यान सम्बन्धीको १७(२) को दावी लिइएकोमा १७(३) को राय कायम गरी ३ वर्ष कैद सजाय गरेको शुरू फैसला तथ्य र कानूनी आधारमा त्रुटिपूर्ण छ। साथै प्रतिवादी मध्येका गगन सिंह परियारले मृतक लाशलाई दवाउने मतलबले सेती नदीमा लगी फालेको समेत देखिएको अवस्थामा निजलाई ज्यान सम्बन्धीको ४ नं. बमोजिम थप सजाय

नगरेको हुँदा सो नं. बमोजिम समेत हुने गरी अभियोग दावीबमोजिम सजाय गरी पाऊँ भन्ने वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदन पत्र।

म उपर किटानी जाहेरी छैन। गोरे परियारलाई चिन्दिन निज संग रिसइवी समेत नभएको हुँदा निजलाई मार्ने मतसल्लाहमा म छैन। म घटनास्थलमा उपस्थित नभएको र घटना घटी सकेपछि गोरे परियार ढलेको देखेकोसम्म भनी सत्य व्यहोरा उल्लेख गरेको हु। मैले आफ्नो उमेर १४ वर्ष भनी लेखाइएकोमा बयान गराउँदा संरक्षक समेत राखिएन। मेरो हकमा कुनै परीक्षण एवं प्रमाण बुझ्ने कार्य समेत नगरी यस्तो स्थितिमा म पढ्दै गरेको नाबालकलाई १ वर्ष ६ महिना कैद हुने गरी भएको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी सफाई पाऊँ भन्ने प्रतिवादी विक्रम सुनाम परियारको पुनरावेदन पत्र।

यसमा प्रतिवादी मध्येका गगन भन्ने सिंह परियार थापाको सम्बन्धमा रहेको ज्यान सम्बन्धी महलको ४ नं. को अभियोग दावीका सम्बन्धमा नबोलेको र ज्यान सम्बन्धीको १७(२) नं. को दावी रहेकोमा बाटोमा लुकी बसेको भन्ने देखिएको अवस्थामा पनि ज्यान सम्बन्धीको १७(३) नं. को कसूर ठहर गरेको शुरू तनहुँ जिल्ला अदालतको फैसला फरक पर्न सक्ने देखिँदा प्रतिवादीहरू गगन भन्ने गगन सिंह परियार, विक्रम सुनाम परियार र विरेन्द्र परियारलाई अ.वं. २०२ नं. बमोजिम छलफलका लागि म्याद जारी गरी उपस्थित भए वा अवधी नाघेपछि नियमानुसार गरी पेश गर्नु साथै अ.वं. २०२ नं. को प्रयोजनार्थ प्रतिवादीहरूको तर्फबाट पर्न आएको पुनरावेदनको प्रतिलिपि पुनरावेदन सरकारी वकील कार्यालय पोखरालाई उपलब्ध गराउनु भन्ने पुनरावेदन अदालत पोखराको आदेश।

प्रतिवादी रेशम भन्ने सुवास परियारले ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम कसूर गरेको पुष्टि हुन आएकोले निज प्रतिवादीलाई ऐ.ऐन बमोजिम सर्वस्व सहित जन्मकैदको सजाय गर्ने गरी भएको शुरू फैसला सो हदसम्म मिलेकै देखिँदा साधक सदर हुने ठहर्छ। अन्य प्रतिवादीहरू गगन सिंह परियार, विक्रम सुनाम परियार, विरेन्द्र परियार र छलिमाया परियारले ज्यान सम्बन्धीको महलको १७(३)नं.बमोजिमको कसूर गरेको देखिँदा निज प्रतिवादीहरूलाई ऐ.ऐन अनुसार ३ वर्ष कैदको सजाय हुने र प्रतिवादी विक्रम सुनामको हकमा निज वारदात घट्टाको अवस्थामा १४ वर्षको रहेको भन्ने देखिँदा निजलाई बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०४८ को दफा ११(३) नं. बमोजिम हुने सजायको आधा अर्थात १ वर्ष ६ महिना कैद सजाय हुने ठहर्न्याएको शुरू तनहुँ जिल्ला अदालतको फैसला मिलेको देखिँदा सो हदसम्म सदर

हुन्छ। प्रतिवादी मध्ये पुनरावेदक प्रेमबहादुर परियारले ज्यान सम्बन्धी महलको १३(४) नं. को कसूर गरेको देखिन आएकोमा ऐ.को. १३(३)नं. बमोजिम सर्वस्व सहित जन्मकैदको सजाय गर्ने गरेको हदसम्म शुरू तनहुँ जिल्ला अदालतको मिति २०६७।११।१० को फैसला मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी भै ज्यान सम्बन्धी महलको १३(४) नं. बमोजिम निज प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारलाई जन्मकैदको सजाय हुने ठहर्छ भन्ने व्यहोराको पुनरावेदन अदालत पोखराको मिति २०६९।४।२९ को फैसला।

गोरे परियार र रेशम भन्ने सुवास महारा बीचमा ठुङ्गाले हान्ने ढाल्ने सम्मको घटना वारदात भै सकेपछि मात्र म घटनास्थलमा पुगेको भन्ने कुरा मेरो बयान व्यहोरामा उल्लेख भएको छ । रेशम भन्ने सुवास महाराले प्रहार गरेको ठुङ्गाको चोटबाट गोरे परियारको मृत्यु भएको भन्ने मिसिल कागज बाट पुष्टि भैरहेको र मैले गोरे परियारलाई मार्नमा के कुन कार्य गरेको हो र सोही कारणबाट निजको मृत्यु भएको भन्ने कुरा कहि कतै बाट खुल्न नआएको साथै सहअभियुक्तहरूले समेत सो कुराको पुष्टि हुने गरि भन्न नसकेको अवस्थामा ज्यान जस्तो गम्भीर फौजदारी अभियोगमा मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(४) नं. बमोजिम जन्मकैद गर्ने गरेको पुनरावेदन अदालत पोखराको फैसला नमिलेको हुदा सो फैसला बदर गरी अभियोग दावीबाट सफाई पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारको यस अदालतमा पर्न आएको पुनरावेदन।

मृतक गोरे परियारलाई मार्ने गरी मैले कुनै षडयन्त्र गरेको छैन र म मार्नका लागि वारदातस्थलमा उपस्थित भै कुनै किसिमको सहयोग गर्ने कार्य समेत गरेको छैन। सहअभियुक्तको पोलको भरमा अन्य कुनै प्रमाणले पुष्टि नगरेको अवस्थामा मलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १७(३) नं. बमोजिम ३ वर्ष कैद हुने ठहर गरेको शुरू जिल्ला अदालतको फैसला सदर हने ठहर्न्याई पुनरावेदन अदालत पोखरा बाट भएको फैसला उल्टी गरी अभियोग दावीबाट सफाई पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी छलिमाया परियारको यस अदालतमा पर्न आएको पुनरावेदन।

नियमानुसार पेशी सुचीमा चढी इजलास समक्ष पेश भएको प्रस्तुत मुद्दाको मिसिल संलग्न पुनरावेदन पत्र समेतका कागजात अध्ययन गरी पुनरावेदकहरूका तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ताहरू श्री जयनारायण पौडेल र श्री शिवबहादुर भुजेलले मिसिल संलग्न सबुत प्रमाणबाट पुनरावेदक प्रतिवादीहरू वारदातमा सरिक भएको, घटना घटाउनमा सहयोग गरेको, मार्ने बचन

दिएको भन्ने तथ्य पुष्टि भएको नदेखिनुका साथै सहअभियुक्त रेशम भन्ने सुवास महाराको बयान कागजबाट समेत यी पुनरावेदकहरूको के कुन कार्यबाट मृतकको मृत्यु भएको भन्ने उल्लेख नभएको अवस्थामा पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धीको १३(४) नं. बमोजिम जन्मकैद र छलिमाया परियारलाई ऐ.१७(३) नं. बमोजिम ३ वर्ष कैद सजाय गर्ने गरी भएको पुनरावेदन अदालत पोखराको फैसला नमिलेको हुँदा सो फैसला बदर गरी पुनरावेदकहरूलाई अभियोग माग दावीबाट सफाई दिलाई पाउँ भनी गर्नु भएको बहस र प्रत्यर्थी वादी नेपाल सरकारको तर्फबाट रहनु भएका विद्वान सहन्यायाधिवक्ता श्री चन्द्रबहादुर सापकोटाले पुनरावेदक प्रतिवादीहरूको वारदातमा संलग्नता भएको तथ्य निजहरूको बयान र घटना वारदातको प्रकृतिबाट पुष्टि भएकोले पुनरावेदन अदालतको फैसला मनासिव देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो।

उपरोक्तानुसार बहस सुनी निर्णयतर्फ विचार गर्दा पुनरावेदन अदालत पोखराको मिति २०६९।४।२९ को फैसला मिले नमिलेको के हो र पुनरावेदक प्रतिवादीहरूको पुनरावेदन जिकिर पुग्ने नपुग्ने के हो सोही विषयमा निर्णय गर्नुपर्ने देखियो।

यसमा कर्तव्य ज्यानको अभियोगमा प्रतिवादीहरू रेशम भन्ने सुवास महारा र प्रेमबहादुर परियारलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. प्रतिवादीहरू गगन सिंह परियार, विक्रम सुनाम परियार र विरेन्द्र परियारलाई ऐ. १७(२) नं., प्रतिवादीहरू मनोज सुनाम परियार र छलिमाया परियारलाई ऐ. १७(३) नं. बमोजिम सजाय गरी पाउँ भन्ने वादी नेपाल सरकारको अभियोग माग दावी रहेकोमा शुरू तनहुँ जिल्ला अदालतबाट प्रतिवादीहरू रेशम भन्ने सुवास महारा र प्रेमबहादुर परियारलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम सर्वस्व सहित जन्मकैदका अतिरिक्त प्रतिवादी सुवास महारालाई ज्यान सम्बन्धीको ४ नं. बमोजिम थप सजाय हुने गरी र अन्य प्रतिवादीहरू गगनसिंह परियार, विक्रम सुनाम परियार, विरेन्द्र परियार, छलिमाया परियार र मनोज परियारलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १७(३) नं. बमोजिम ३ वर्ष सजाय हुने र प्रतिवादी मध्येका विक्रम सुनामको हकमा बालिबालिका सम्बन्धी ऐन, २०४८ को दफा ११(३) बमोजिम १ वर्ष ६ महिना कैद सजाय हुने फैसला भएकोमा प्रतिवादी मध्येका प्रेमबहादुर परियारको हकमा शुरूको फैसला केही उल्टी गरी निजलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(४) नं. बमोजिम जन्मकैद हुने र प्रतिवादीहरू रेशम भन्ने सुवास परियार, गगन सिंह परियार, विक्रम परियार, विरेन्द्र परियार र छलिमाया परियारको हकमा शुरू

सदर हुने ठहरी पुनरावेदन अदालत पोखराबाट भएको फैसला उपर प्रतिवादीहरू मध्येका प्रेमबहादुर परियार र छलिमाया परियारको यस अदालत समक्ष पुनरावेदन परी र प्रतिवादी मध्येका रेशम भन्ने सुवास महाराको हकमा साधकको रोहमा प्रस्तुत मुद्दा दायर भएको रहेछ।

प्रतिवादीहरू उपरको किटानी जाहेरी, मृतको शरीरको विभिन्न भागमा चोटपटक रहेको भन्ने घटनास्थल एवं लाश जाँच मुचुल्का, बोधो हतियारको चोट बाट दिमागमा चोट परी मृत्यु भएको भन्ने मृतकको शव परीक्षण प्रतिवेदन, प्रतिवादी रेशम भन्ने सुवास महाराको बयान लगाएतका मिसिल संलग्न कागज प्रमाणबाट गोरे परियारको मृत्यु स्वभाविक नभई अस्वाभाविक रूपमा भएको तथ्यमा विवाद रहेन।

अब उक्त वारदातमा प्रतिवादीहरूको के कस्तो संलग्नता रहेछ भनी विचार गर्दा प्रतिवादी रेशम भन्ने सुवास महारा समेतको कर्तव्यबाट गोरे परियारको मृत्यु भएको तथ्य स्थापित हुन आई निजलाई शुरू जिल्ला अदालतबाट मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम सर्वस्व सहित जन्मकैद हुने ठहर्‍याएको फैसला पुनरावेदन अदालतबाट सदर भै सो फैसला उपर निजको पुनरावेदन नपरी निजको हकमा साधक जाँचको लागि फैसला सहितको मिसिल प्राप्त भई साधकको रोहमा दर्ता हुन आएको देखियो।

जाहेरवाला शेरबहादुर परियारले प्रतिवादीहरू रेशम भन्ने सुवास महारा, प्रेमबहादुर परियार, गगन सिंह परियार, छलिमाया परियार उपर गोरे परियारको कर्तव्य गरी मारेको भनी किटानी जाहेरी दिएको देखिन्छ। प्रतिवादी रेशम भन्ने सुवास महाराले अधिकारप्राप्त अधिकारी समक्षको बयान व्यहोरामा प्रतिवादी मध्येका प्रेमबहादुर परियारलाई मृतक गोरे परियारले मिति २०६५।१०।१ का दिन कुटपीट गरेको कारण सोही रिसइवीबाट निज समेतको मिलेमतोमा मार्ने योजना बनाई मृतकलाई रक्सी खुवाई सो रक्सी मासुको पैसा मैले नै तिरी होटलबाट निस्कदा एकहाप बुलेट रक्सी किनी साथै राखी निस्क्यौं। त्यसपछि बेलवास भन्ने ठाउँबाट घटनास्थल (ताउरी खोल्सा) मा पुगेपछि योजना अनुसार मृतकको साथमा रहेको बुलेट रक्सी खाउँ भनी भने र मृतक समेतले हुन्छ भनी खाँदै गफ गरी रहेको मौका पारी मैले पिसाब फेर्ने बहाना बनाई पछाडीबाट अन्दाजी ५ के.जी. को ढुङ्गा उचाली गोरे परियारको टाउँकाको पछाडी पट्टि हानेको हुँ। गोरे परियार ढलेपछि अन्दाजी २०० मिटर पर अन्य प्रतिवादीहरूसँगै बसेका प्रेम बहादुर परियारलाई भान्जा काम तमाम भयो आउ भनी बोलाए। निजहरू आएपछि प्रेमबहादुर परियारले गोरे परियारलाई २।३ लात्ती हानेको हो। गोरे परियार नचलेपछि सबै

जना अब मरेछु भनी डराई घटनास्थलबाट भागी गएका हौं। पछि अरूले थाहा पाउछन भनी गगन र म भै उक्त लाश सेती नदीमा फाली दिएका हौं भनी र अदालत समक्षको बयानमा समेत प्रतिवादी मध्येका प्रेमबहादुर परियार समेतको मिलेमतोमा गोरे परियारलाई मारेको भनी स्वीकार गर्दै सजाय भएमा मञ्जुर छ भनी कसुर अपराधमा सावित रही बयान गरेको देखियो। निजको सो बयान व्यहोरालाई प्रतिवादी मध्येका प्रेमबहादुर परियार समेतले समर्थन गरी अदालतमा आई बयान गरेको पाईयो। प्रतिवादी रेशम भन्ने सुवास परियारले मृतकलाई प्रहार गरेको भनिएको अन्दाजी ५ के.जी.तौलको रगत लागेको ढुङ्गा बरामद भएको व्यहोरा मिसिल सामेल बरामदी मुचुल्काबाट देखियो।

उपरोक्त तथ्यहरूको विश्लेषणबाट मृतक गोरे परियार र प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियार बीच २०६५।१०।१मा कुटपीट भएको कारण मृतकसँग प्रेमबहादुर परियारको रिसझवी रहेको भन्ने देखिन्छ। प्रतिवादी प्रेमबहादुर र रेशम भन्ने सुवास महारा बिच मामा भान्जाको नाता सम्बन्ध रहेको र मृतकले भान्जा प्रेमबहादुर परियारलाई कुटपिट गरेको जरियाबाट प्रेमबहादुरको मत सल्लाहमा मृतक गोरे परियारलाई निज रेशम भन्ने सुवास महाराले पुर्व योजना अनुसार स्थानीय दलबहादुरको पसलमा रक्सी सेवन गराई मृतक नसाले मात्तिपछि एकान्त ठाउँमा पुन्याई पिसाब फर्ने बहानामा आफु निस्क अन्दाजी ५ के.जी.को ढुङ्गाले मृतकको टाउकाको पछाडी पट्टि को भागमा प्रहार गरेको र मृतकको लाश प्रतिवादी गगन परियारको सहयोगमा सेती नदी किनारमा लगी फालेको भन्ने तथ्य पुष्टि हुन आयो। मृतक गोरे परियारको लाश जाँच मुचुल्का तथा शव परीक्षण प्रतिवेदन व्यहोरामा टाउकोमा घाँ चोट रहेको, र मृत्युको कारणमा टाउकोको पछाडिको भागमा बोधो हतियारको चोट दिमागमा परी भएको (Head Injury occipital bone fracture causing brain Injury, mode of injury is blunt object trauma) भनि उल्लेख भएको देखिदा प्रतिवादी सुवास महाराको भनाई लाई शव परीक्षण प्रतिवेदनको व्यहोराले समेत समर्थित एवं पुष्टि गरेको देखियो।

यसरी निजको साविती बयान, मिसिल संलग्न जाहेरी दरखास्त समेतका कागज प्रमाणबाट प्रतिवादी रेशम भन्ने सुवास महाराले मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) र ऐ. ४ नं. बमोजिमको कसूर गरेको पुष्टि हुन आएकोले रेशम भन्ने सुवास महारा लाई सर्वस्व सहित जन्मकैदको सजाय हुने गरी भएको शुरूको फैसला सदर हुने ठहर गरेको पुनरावेदन अदालत पोखराको फैसला मिलेकै देखिँदा साधक सदर हुने ठहर्छ।

अब पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारको पुनरावेदन जिकिर र निजको कसूर अपराधमा रहेको संलग्नता सम्बन्धमा विचार गर्दा मृतक गोरे परियारले यी पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारलाई मिति २०६५।१०।१ मा कुटपीट गरेको र सोही कुटपीटको रिसइवी लिई मृतकलाई ठिक पार्नुपर्छ भनी मामा नाताको प्रतिवादी सुवास महारासँग मतसल्लाह गरेको भन्ने तथ्य यी पुनरावेदक प्रतिवादी र प्रतिवादी सुवास महाराको अधिकारप्राप्त अधिकारी र अदालत समक्ष गरेको बयान कागजबाट खुल्न आएको देखियो। वारदात मिति २०६५।११।१० का दिन मृतक गोरे परियार कहाँ छ सो सम्बन्धमा खोज खबर गरी निज बेलवास भन्ने स्थानमा भएको कुरा पत्ता लागेपछि प्रेमबहादुर परियारले अर्को प्रतिवादी सुवास महारालाई रु २००० दिई मृतकलाई मासु र रक्सी खुवाउन लगाई नसाले मात्तिपछि एकान्तस्थलमा ल्याई पुर्‍याउन यी पुनरावेदक र प्रतिवादी सुवास महारा बीचमा मोबाइल फोनबाट कुरा भई अपराधिक कार्य सम्पन्न गर्ने सम्बन्धमा मत सल्लाह भएको भन्ने तथ्य समेत मिसिल बाट देखिन्छ। निजहरुको बयान कागजको व्यहोरा हेर्दा वारदातस्थलमा प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियार समेतले मृतक भाग्न उम्कन नपाउने अवस्था सृजना गरी प्रतिवादी सुवास महाराले मृतकको टाउकोको पछाडी भागमा ढुङ्गा प्रहार गरी निज ढलेपछि सोही ठाउँमा वरिपरि छेकी बसेका अन्य प्रतिवादीमध्ये प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारलाई भान्जा काम तमाम भयो आउनु भनी बोलाएको र निज पनि घटनास्थलमा आई पुगी घोट्टो परी रहेको गोरे परियार प्रति रिश उठी मृतक लाई २।३ लात्ती हानेको भन्ने तथ्य पुष्टि हुन आयो।

प्रस्तुत सन्दर्भमा मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(४) नं. को कानूनी प्रावधान अवलोकन गर्दा जुनसुकै कुरा गरिकन पनि ज्यान मार्नमा बचन दिनेलाई वा वारदात भैरहेको ठाउँमा गै मार्नलाई संयोग पारिदिनाका निमित्त मार्ने मानिसको जीउमा हातहाली पक्की दिनेलाई जन्मकैदको सजाय हुने व्यवस्था रहेको देखिन्छ।

प्रस्तुत वारदातमा प्रतिवादी प्रेमबहादुरले मृतक सँगको पूर्व रिसइवीका कारण निजलाई मार्ने योजना बनाई आफ्ना मामा सुवास महारालाई पैसा दिई मृतक लाई रक्सी मासु खुवाउन लगाई नसाले निज मृतक गोरे परियार मातेपछि एकान्त स्थलमा पुर्‍याउन लगाई सो स्थानमा अन्य प्रतिवादीहरु सहित यी पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेम बहादुर परियार लुकी बसेको र सहअभियुक्त सुवास महाराले भान्जाले अह्राए भने अनुसारको कार्य गरी मृतकलाई एकान्त स्थलमा ल्याई ढुङ्गाले टाउकोमा प्रहार गरी यी पुनरावेदकलाई बोलाई निज समेत

वारदातस्थलमा गई गोरे परियारलाई २।३ लात्ताले हान्ने कार्य गरेको भन्ने समेतका परिस्थितिजन्य कागज प्रमाण बाट यिनै पुनरावेदक प्रतिवादीको मृतक संग पूर्व रिसईवी रहेको र पुनरावेदक प्रतिवादीकै वचनबाट योजनाबद्ध रूपमा गोरे परियारको मृत्यु भएको तथ्य स्थापित भएको अवस्थामा यी पुनरावेदकको उक्त कार्य मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धीको १३(४)नं. बमोजिमको कसूर अपराध देखिन आएको हुदा कसूर अपराधमा संलग्नता नरहेको भन्ने पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन।

अतः निज पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारको हकमा शुरू अदालतको फैसला केही उल्टी गरी मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १३(४) नं. बमोजिम जन्मकैदको सजाय हुने ठहर गरेको पुनरावेदन अदालतको फैसला अन्यथा नभई मिलेकै देखिन आयो।

अर्को पुनरावेदक प्रतिवादी छलिमाया परियारको हकमा विचार गर्दा निजलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धीको १७(३) नं. को अभियोगमा ऐ.१७(३) नं. को सजायको माग दावी रहेको देखियो। निजले अधिकारप्राप्त अधिकारी समक्ष बयान गर्दा गोरे परियारलाई मार्न मराउनमा मेरो कुनै संलग्नता छैन। सुवास महराले मृतकको टाउकोमा ढङ्गाले र प्रेमबहादुर परियारले लात्ताले ढाडमा हानेको कारण गोरे परियारको मृत्यु भएको भन्ने सुनेको हुँ भनी गरेको बयान व्यहोरालाई समर्थित हुने गरी अदालतमा समेत सोही व्यहोराको बयान गरेको पाइयो।

मिसिल संलग्न कागज प्रमाण हेर्दा निज छलिमाया परियार वारदातमा उपस्थित रहेको भन्ने देखिएन। वारदात मितिमा निज आफ्नै घरमा रहेको भन्ने निजको बयान व्यहोरामा उल्लेख भएको देखियो। निज प्रतिवादीले मृतक गोरे परियारलाई मार्ने मतसल्लाह गरेको, वारदातस्थलमा उपस्थित भएको वा मृतकको शरीरमा हात हाल्ने पक्रिने, मार्न बचन दिने वा मार्ना निमित्त संयोग पारिदिने जस्ता कार्य गरेको भनी पुष्टि हुने किसिमको कागज प्रमाण समेत देखिन आउदैन।

आफ्नो छोरालाई कुटपीट गरेको कारण मृतकसँग रिस उठ्नु नै अपराध हो र वारदातमा निजको संलग्नता रहेछ भनी अन्दाज गर्न मिल्दैन। त्यस्तो पूर्व रिसइवीका जरियाबाट योजना, तयारीका साथसाथै मनसाय पूर्वक अपराध घटनाउने सम्मको कार्य भए गरेको पुष्टि हुन आवश्यक हुन्छ। मृतकसँग रिस उठी सोही कारण बाट अपराजन्य कार्यमा सहयोग गरेको भन्ने कुरा अन्य स्वतन्त्र प्रमाणबाट पुष्टि नहुँदासम्म अपराध घोषित गर्न न्यायको रोहमा मिल्ने देखिदैन। निज छलिमाया परियार पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारको आमा भएकै

नाताबाट निजको समेत अपराधमा संलग्नता छ भनी अनुमान गर्न मिल्दैन । जाहाँ सम्म यी मृतकले प्रतिवादी छलिमाया परियारका छोरा प्रेमबहादुर परियारलाई कुटपिट गरेका कारण मृतक प्रति कुनै तिक्तता थियो कि भन्ने सन्दर्भमा विचार गर्दा स्वयम् वादी पक्षका गवाह मौकामा बुझिएका वसन्त बहादुर आले, मोहन बहादुर मल्ल र भानु राना समेतले छलिमाया परियारले प्रतिवादी गगन परियार, तुलबहादुर परियारलाई भेटी गोरे परियारलाई मार्ने सल्लाह गरेको भन्ने कुरा केही थाहा छैन, सो दिन घटनास्थलमा निज उपस्थित नभै आफ्नै घरमा भएको भनी लेखाई दिएको व्यहोराबाट समेत उक्त तथ्य खण्डित हुन आएकोले प्रतिवादी छलिमाया परियारको वारदातमा संलग्नता रहेछ भनी भन्न मिल्ने ।

साथै सहअभियुक्तको अनुसन्धान अधिकारी समक्षको बयान अन्य स्वतन्त्र प्रमाणबाट पुष्टि हुनका अतिरिक्त यस्तो भनाई वारदातसंग सिलसिलेवार रुपमा नमिलेसम्म केवल सहअभियुक्तले पोलेकै आधारमा कसूरदार ठहर गर्न मिल्दैन । अपराध हुँदाको अवस्थामा घटनास्थलमा यी पुनरावेदक प्रतिवादी छलिमाया परियार उपस्थित भएको देखिदैन । अपराधजन्य कार्यमा निजको के कुन भूमिका रहेको भन्ने कुरा मिसिल संलग्न कागजबाट शंकारहित तवरले प्रमाणित नभए सम्म केवल शंका र अनुमानको भरमा मात्र पुनरावेदक प्रतिवादी छलिमाया परियारलाई कसूरदार हुन भनी ठहर गर्न सकिने अवस्था देखिएन ।

अतः उल्लिखित तथ्य, आधार एवं विवेचनाबाट पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारलाई शुरू तनहुँ जिल्ला अदालतले मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम सर्वस्व सहित जन्मकैद हुने गरी भएको फैसला केही उल्टी गरी पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारलाई ऐ. १३(४) नं. बमोजिम जन्मकैदको सजाय हुने एवं प्रतिवादी रेशम भन्ने सुवास महाराको हकमा ऐ. १३(३) नं. बमोजिम सर्वस्व सहित जन्मकैद गरी पेश भएको साधक समेत मिलेकै देखिँदा सदर हुने साथै पुनरावेदक प्रतिवादी छलिमाया परियारलाई ऐ. १७(३) नं. बमोजिम ३ वर्ष कैद सजाय हुने ठहर गरेको शुरू तनहुँ जिल्ला अदालतको मिति ०६७।११।१० को फैसलालाई सदर हुने ठहर्‍याएको पुनरावेदन अदालत पोखराको मिति ०६९।४।२९ को फैसला मिलेको नदेखिँदा उल्टी भई पुनरावेदक प्रतिवादी छलिमाया परियारले अभियोग दावीबाट सफाई पाउने ठहर्‍छ । पुनरावेदक प्रतिवादी प्रेमबहादुर परियारको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरू तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसील

माथि इन्साफ खण्डमा लेखिए बमोजिम पुनरावेदक प्रतिवादी छलिमाया परियारले अभियोग माग दावीबाट सफाई पाउने ठहरी फैसला भएकोले निजले मुद्दा पुर्पक्षको सिलसिलामा शुरू तनहुँ जिल्ला अदालतमा र.नं. २५५१ मिति २०६५।१२।१४ मा राखेको धरौट रू. १५,०००।- र पुनरावेदन अदालत पोखरामा र.नं. १५२ मिति २०६८।३।१३ मा थप २५% ले हुने रू. ३७५०।- धरौट राखेको देखिँदा कानूनका म्यादभिन्न उक्त धरौटी रकम फिर्ता पाउँ भनी प्रतिवादी छलिमाया परियारको निवेदन परेमा केही दस्तुर नलिई फिर्ता दिनु भनी तनहु जिल्ला अदालत र पुनरावेदन अदालत पोखरामा लेखी पठाई दिनु.....१ पुनरावेदक प्रतिवादी छलिमाया परियारले अभियोग माग दावीबाट सफाई पाउने ठहरी फैसला भएकोले शुरू र पुनरावेदन अदालतको फैसला बमोजिम प्रतिवादी छलिमाया परियारको हकमा राखेको कैद वर्ष तीनको लगत कट्टा गर्नु भनी तनहु जिल्ला अदालतमा लेखि पठाई दिनु.....२ दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार बुझाई दिनु.....३

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत:- दिलीपराज पन्त (रा.प.द्वितीय)

कम्प्युटर: गीता घिमिरे गिरी

इति सम्बत २०७२ साल माघ ४ गते रोज २ शुभम-----